

Velící *coronel* nám tam nejdříve vyjádřil svou osobní lítost nad tím, co se dnes večer stalo. Oznámil nám poté, že byla neprodleně vyslána zpráva do jejich hlavního stanu. Nyní jen čekají na nějakou konkrétní odpověď, která má odtamtud přijít. Zdůraznil potom také to, že i oni mají také velké ztráty na životech. To už prostě nese každá válka. Potom nás informoval o tom, jaká jednání již údajně proběhla ve prospěch našeho propuštění, hlavně ta z iniciativy naší vlády. Pro naše propuštění se prý také měla vyjádřit řada různých vlád, předních světových politiků, jakož i mezinárodních institucí a významných osobností. Náš ministr zahraničí prý údajně podnikl několik zahraničních cest, na kterých vedl hlavně jednání o našem současném problému. A sám papež se prý dokonce několikrát veřejně vyjádřil v náš prospěch.

Dále nám také oznámil, že naše děti a ženy budou poslány domů hned po dosažení jejich cílových základů ležících na jihu země. O propuštění nás mužů se potom má rozhodnout o něco později. Nakonec ještě jednou na samý závěr vyjádřil lítost nad úmrtím Jaroslava. Zopakoval, že i mnoho z nich stále umírá, a to nejen muži. Navrhl nám formu projevu smutku tady v Africe dost obvyklou, tedy obřad s plačkami. My po krátké poradě mezi sebou souhlasili s jednou hodinou tohoto projevu. Potom jsme se v klidu rozešli a vojáci připravili u té chýše kde byl Jarda uložen několik jednoduchých lavic z klád a nanosili dřevo na oheň. Mezi dvacátou druhou a dvacátou třetí hodinou se nás tam sešla většina zajatých, přišli i všichni vyšší důstojníci *UNITA* a asi takových čtrnáct, patnáct děvčat z party okolo kuchyně. Ta zazpívala smuteční písně převážně v domorodém „*umbundo*“¹. Mezitím všechna plakala tak, jako by jim zemřel někdo velmi blízký. Je nutno říci, že jejich projev byl skutečně velice dojmavý, takže citlivější povahy mezi námi si přitom zaplakaly také. Po hodině jsme se rozešli spát s obavami z příštích dnů. U té *cubaty* se zesnulým Jardou potom, asi po celou noc, stála dvoučlenná hlídka vojáků z našeho doprovodu.

20. 4. 1983 V osm hodin večer se koná oficiální poslední rozloučení s Jaroslavem. To sem na to stejné místo, kde byla včerejší smuteční akce přišli všichni naši zajatí včetně Portugalců a nejvyšších důstojníků *UNITA*. Nebožtík byl za pobrukování mně neznámé melodie uložen do jakési dřevěné truhly připomínající poloviční šatní skříň nebo snad i přiborník. Potom také ještě Fero, vystupující zde jako poslední oficiální zástupce našich odborů, přečetl při světle petrolejky, kterou mu u ramene přidržoval Michal, text na rozloučenou se zemřelým kolegou. Na samý závěr všichni naši zazpíváme Československou státní hymnu. To už si čtyři vojáci naložili truhlu na ramena a odnášejí ji odtud pryč, směrem na severovýchod od základny. Ani vlastně nevíme, jak daleko odtud šli a kdy se vrátili zpět. My jsme se odebrali všichni spát, většinou se smíšenými pocity.

---

¹ - jazyk kmene Ovimbundo který je nejčastěji v *UNITA* zastoupen